

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-06-08
Besvaras senast
2023-06-14 kl. 12.00

Till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2022/23:758 Surrogatarrangemang i Sverige

Den 31 maj meddelade företrädare för två av regeringspartierna, Moderaterna och Liberalerna, på ett riksdagsseminarium att de vill se att det blir tillåtet med surrogatarrangemang i Sverige. Riksdagsseminariet handlade om utredningen *Alla tiders föräldraskap*. Utredaren har inte haft i uppdrag att utreda surrogatarrangemang. Seminariets organisatörer hade dock meddelat medverkande partier att frågan skulle lyftas upp på seminariet, så vi som var inbjudna var medvetna om detta.

Frågan om surrogatarrangemang är aktuell med anledning av EU:s föräldraskapsförordning. Den 25 maj var statssekreterare Mikael Kullberg (M) från Justitiedepartementet i civilutskottet för överläggning om förordningen och om Sveriges ståndpunkt. I förslaget till ståndpunkt nämnde regeringen över huvud taget inte surrogatarrangemang, trots den tydliga svenska lagstiftningen och det faktum att frågor kring surrogatarrangemang berörs i EU:s föräldraskapsförordning.

Vi socialdemokrater yrkade därför under utskottssammanträdet på ett tillägg till ståndpunkten som fick stöd av en majoritet i utskottet. Tillägget lød:

”Därutöver är det angeläget att bevaka att unionsrättsakten inte innebär att surrogatarrangemang främjas, men att de barn som tillkommer inom sådana arrangemang tillförsäkras samma juridiska rättigheter som andra barn, inklusive rätten till sitt ursprung.”

Utskottets ordförande konstaterade att det inte fanns stöd för regeringens ståndpunkt. Statssekreteraren kvitterade att han hade uppfattat det som hade framförts men kommenterade inte närmare förslaget vi hade lagt fram och som hade utskottets stöd.

Surrogatmoderskap är inte tillåtet i Sverige. Efter en översyn 2016 beslutade riksdagen, på regeringens förslag, att behålla förbudet mot altruistiskt surrogatmoderskap inom svensk hälso- och sjukvård. Även inom ramen för ett system med altruistiskt surrogatmoderskap finns risk för påtryckningar och dold kommersialisering. Det saknas också tillräcklig kunskap när det gäller konsekvenser för barn som fötts efter surrogatarrangemang. Det är svårt att dra säkra slutsatser i frågan om hur ett tillåtande av surrogatmoderskap i Sverige skulle vara förenligt med principen om barnets bästa. Socialdemokraterna

menar därför att försiktighetsprincipen fortsatt talar mot ett tillåtande av surrogatmoderskap i Sverige. Inom EU finns inga gemensamma regler för surrogatmoderskap. Som vi socialdemokrater skriver i vårt förslag till tillägg till den svenska ståndpunkten är det angeläget att barn som tillkommer inom surrogatarrangemang tillförsäkras samma juridiska rättigheter som andra barn, inklusive rätten till sitt ursprung.

Det föds barn via surrogatmoderskap som växer upp i vårt land. Det är viktigt att dessa barn får en trygg och bra uppväxt. Många av dessa barn har kommit till utanför Sveriges gränser. Även om surrogatmoderskap inte är tillåtet inom svensk hälso- och sjukvård är det angeläget att det finns ett kunskapsstöd för våra myndigheter när de ska hantera frågeställningar som rör barn som har kommit till via surrogatarrangemang, så att inga barn riskerar att hamna i kläm – inget barn ska vara utan rättsliga föräldrar. Därför utfäste vi socialdemokrater 2018 i vårt politiska hbtq-plus-program att vi ville att det tas fram ett kunskapsstöd som rör barn som har kommit till via surrogatarrangemang, så att svenska myndigheter vet hur de ska hantera dessa ärenden. I regeringsställning gav vi också under förrförra mandatperioden ett sådant uppdrag till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF), som därefter tog fram ett kunskapsstöd som nu finns på deras hemsida, där bland annat myndigheter och domstolar kan få tillgång till det.

Med anledning av regeringspartiernas företrädares utsagor under förra veckan i riksdagen om surrogatarrangemang i Sverige samt otydligheten från regeringens sida i fråga om surrogatarrangemang vid civilutskottets sammanträde den 25 maj efterfrågar jag att regeringen klargör sin position. Därför vill jag ställa följande fråga till socialminister Jakob Forssmed:

Avser ministern och regeringen att vidta åtgärder under mandatperioden för att tillåta surrogatarrangemang i Sverige?

.....
Laila Naraghi (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck